

ΧΡΥΣΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Γ. ΠΑΠΠΑ 7 • Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟ 141 21

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΧΡΥΣΙΩΤΩΝ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ " Η ΠΑΝΑΓΙΑ "

Περίοδος Β'

Ετος 2^ο

Αριθμός Φύλλου 5

Α' ΤΡΙΜΗΝΟ 1996

ΠΑΣΧΑ

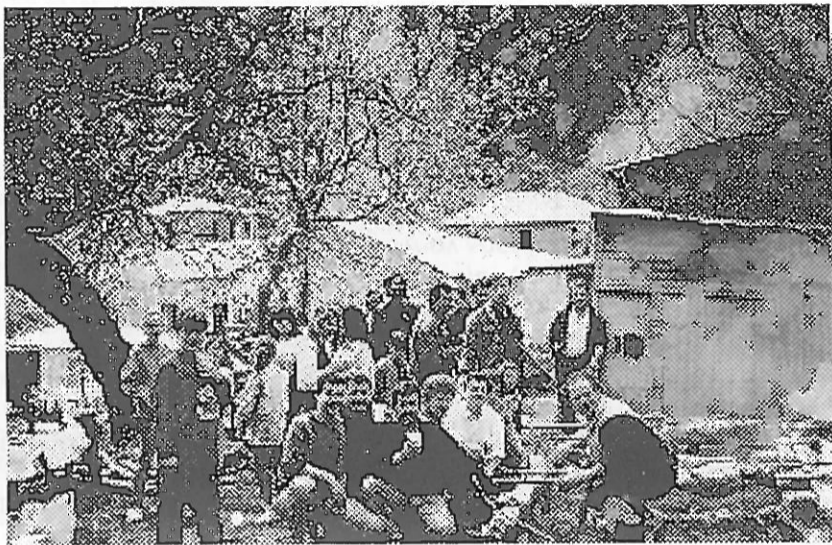
"Η εορτή των εορτών και η πανήγυρις των πανηγύρεων"

Του Γρηγόρη Δ. Τριανταφύλλου

Η Λαμπρή, η μεγάλη γιορτή της Χριστιανοσύνης έφτασε. Μακάριοι όμως αυτοί που μένουν στην επαρχία, γιατί μόνο εκεί καταλαβαίνουν τον γιορτασμό της. Στις μεγαλουπόλεις η Λαμπρή έχει χάσει το μεγαλείο της, ταυτίζουμε τη Λαμπρή με την ετοιμασία της μαγειρίτσας και με το ψήσιμο του αρνιού.

Φτάσαμε στο σημείο να πηγαίνουμε στην εκκλησία το βράδυ της Ανάστασης στις 12 παρά 5 και να φεύγουμε τρέχοντας στις 12 και 1 λεπτό για να φάμε την μαγειρίτσα.

Αλήθεια πόσα χρόνια έχουμε να ακούσουμε τα κορίτσια να τραγουδούν

τον Λάζαρο και τα αγόρια τον θρήνο της Μεγάλης Παρασκευής; Πιστεύω πάρα πολλά και οι νεότεροι μας ίσως να μην τα έχουν ακούσει ποτέ. Θα προσπαθήσω εδώ να σας θυμίσω κάποια έθιμα, που υπήρχαν και υπάρχουν στο χωριό μας, σχετικά με το Πάσχα.

Το Πάσχα καθιερώθηκε από τους Εβραίους, πολύ πριν από την σταύρωση του Θεανθρώπου, σε ανάμνηση της εξόδου τους από την Αίγυπτο. Το Εβραϊκό Πάσχα γιορτάζονταν στις 14 του μήνα Νισάν και περιελάμ-

β. ε. δυο μέρη. Το πρώτο ήταν η θυσία του πασχαλινού

συνέχεια - στη σελ. 2

Το Δ.Σ. του
Συλλόγου μας και
η συντακτική
επιτροπή των
"ΧΡΥΣΙΩΤΙΚΩΝ
ΝΕΩΝ" σας
έχουνται ΚΑΛΟ
ΠΑΣΧΑ και
ΚΑΛΗ
ΑΝΑΣΤΑΣΗ

Η ΓΙΔΟΒΙΤΣΑ

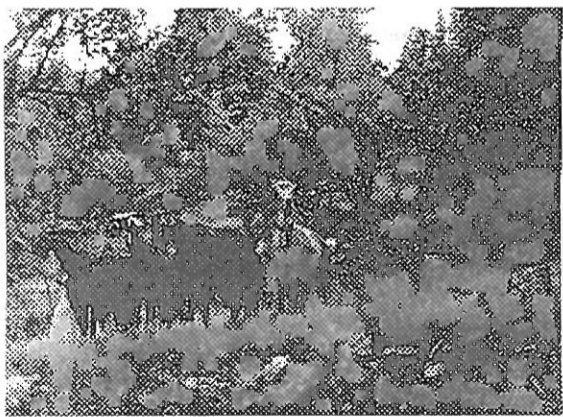
Η γιδοβίτσα ήταν το κοπάδι τα γίδια που γίνονταν από μικρό αριθμό γιδιών που είχε κάθε οικογένεια.

Η κάθε οικογένεια είχε τρεις έως οκτώ γίδες στο σπίτι για γάλα. Για να μην πηγαίνει και απασχολείται κάθε μέρα ένα άτομο της οικογένειας, τα μάζευαν όλα μαζί και όριζαν ένα τσοπάνη τον οποίο πλήρωναν αναλογικά με τον αριθμό των γιδιών.

Ο άνθρωπος αυτός πληρωνόταν ανά εξάμηνο ή έτος και μετά έκλεινε νέα συμφωνία. Ήταν σαν κοινοτικός υπάλληλος που τον πλήρωναν οι κάτοικοι. Εφ' όσον ήταν καλός μπορούσε να παραμείνει πολλά

χρόνια στην κοινότητα. Γίνονταν όμως ένας είδος δημοπρασίας, ποιος θα ζητήσει λιγότερα.

Κάθε πρωί λοιπόν έβγαινε στον Αϊ-Γιώργη και σφύριζε δυνατά τρεις φορές. Ήταν το σύνθημα να βγάλουν οι νοικοκυρές τα γίδια. Εάν θα τα πήγαινε προς τα επάνω σφύριζε εκεί. Εάν προς τα κάτω, λόγω χειμώνα ή το καλοκαίρι για το ποτάμι να πιούν νερό και να σταλίσουν σφύριζε από πάνω, από τον Παλιόπυργο.

Κάθε νοικοκυρά οδηγούσε στο καθορισμένο μέρος τις γίδες, στον κεντρικό δρόμο και προχωρώντας ο τσοπάνης συγκέντρωνε όλο τι κοπάδι που έφτανε τα εκατόν πενήντα ή διακόσια γίδια.

Τα έβοσκε όλη μέρα στο βουνό ανάλογα με την εποχή και το βραδάκι τα κατέβαζε. Κάθε νοικοκυρά στην ώρα της τα περίμενε στο πόστο της και επειδή ήταν μανάρια έτρεχαν κατ' ευθείαν στο σπίτι για να φάνε τον καρπό τους.

Ακόμη κάθε σπίτι έπρεπε να φτιάξει το σακκούλι του τσοπάνη, με φαγητό για την ημέρα και το βράδυ θα έτρωγε στο σπίτι. Μέσα στη συμφωνία για

συνέχεια στη σελ. 6

συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Του Νικόλαου - Γρηγόρη Τριανταφύλλου.

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΡΙΖΕΣ

Η δεύτερη εκδοχή απορρίπτει την προηγούμενη και αποδίδει την ονομασία της Ευρυτανίας, γλωσσοπλαστικά, στην φυσική της κατάσταση, ορεινή και δασώδης.

Δ. Πολύζος "Α' Η εκστρατεία των Γαλατών κατά της Ελλάδος Β' Ευρυτανία - Εύρυτος - Οιχαλία" (7).

Οι εκδοχές είναι οι παρακάτω:

α) Ευρύς τανύων = Αυτός που τεντώνει, το τόξο, πολύ πίσω. Καθώς είναι γνωστό ο Εύρυτος ήταν άριστος τοξότης.

β) Εύρυτος χώρα = Χώρα με πολλά καλοτρεχούμενα νερά (25).

Γλωσσοπλαστική είναι η προέλευση της ονομασίας της πρωτεύουσας της Ευρυτανίας, σε αρκετά νεώτερη ιστορική περίοδο, με τις παρακάτω εκδοχές:

α) Από την τουρκική λέξη Kar-Banis που σημαίνει χιονοσκεπαστος

β) Στον εικαζόμενο ως πρώτο οικιστή του τον Κάρπο περί τον 1300 μ.χ. και

γ) Στην λατινική λέξη carpinus = σφένδαμος (ψευδοπλάτανος) η στην κουτσοβλάχικη carpinis = σφενδαμνότοπος (22)

Από τις τρεις παραπάνω θεωρίες η τρίτη συγκεντρώνει και τις περισσότερες πιθανότητες να αληθεύει.

Πολλά έχουν ειπωθεί και γραφεί για την ύπαρξη στην Ευρυτανική γη του αρχαίου Βασιλείου της Οιχαλίας.

Στις φιλοσοφικές πηγές αναφέρονται πολλές προϊστορικές πόλεις με το όνομα Οιχαλία.

Για την γεωγραφική θέση σχεδόν καμμίας δεν υπάρχει απόλυτη σιγουριά.

Ο Όμηρος αναφέρει δυο Οιχαλίες. Μια Θεσσαλική και μία Μεσσηνιακή B596, Θ224. (8)

Ο Στράβων αναφέρει τέσσερις Οιχαλίες μια Ερετρική που υποθέτει ότι είναι αυτή που κατέστρεψε ο Ηρακλής, μία στην περιοχή της Θεσσαλικής Τρίκκης, μία τρίτη Αρκαδική και μια τέταρτη στην Αιτωλία "περί τούς Ευρυτάνας". Σε αυτή την Οιχαλία υπάρχει και ιερό αφιερωμένο στον Εύρυτο που δίνει και την βάση της πιθανότητας να είναι και ο επώνυμος ήρωας των Ευρυτάνων.

Στράβων. 10.448 (9)

Ο Πausanias αναγνωρίζει μια Μεσσηνιακή Οιχαλία, της Ανδανίας κοντά στο άλσος Καρνάσιο, όπου ευρίσκεται και ο τάφος του Ευρύτου (10).

συνέχεια στη σελ. 6

ΠΑΣΧΑ

"Η εορτή των εορτών και η πανήγυρις των πανηγύρεων"

Του Γρηγόρη Δ. Τριανταφύλλου

αμνού από κάθε οικογένεια, ενώ το δεύτερο περιελάμβανε την γιορτή των αζύμων, η οποία διαρκούσε επτά ημέρες. Το απόγευμα του Πάσχα οι Εβραίοι έτρωγαν τον θυσιαζόμενο αμνό με πικρά χόρτα, ενώ κατά την εβδομάδα των αζύμων έτρωγαν άζυμο ψωμί.

Ο Ιησούς Χριστός και οι απόστολοι γιόρταζαν το Εβραϊκό Πάσχα, με το οποίο συνδέθηκε και ο Μυστικός Δείπνος.

Το Χριστιανικό Πάσχα καθιερώθηκε από τους αποστόλους σε ανάμνηση της θυσίας του Χριστού, από την οποία πήγασε η σωτηρία του ανθρωπου.

Στο χωριό μας ο κύκλος του Πάσχα άρχιζε από το Σάββατο του Λαζάρου με τα κορίτσια του σχολείου που γύρναγαν το χωριό τραγουδώντας τον Λάζαρο.

*Σήμερα έρχεται ο Χριστός
ο επουράνιος θεός,
Εν τη πόλει Βιθανία
Μάρθα κλαίει και Μαρία.
Λάζαρο τον αδελφό τους
τον γλυκύ και καρδιακό τους.
Τον μοιριολογούν και κλαίνουν
τον μοιριολογούν και λένουν.
Αν εδώ ήσουν Χριστέ μου
δεν θα πέθαινε ο αδελφός μας
φίλος και αγαπητός μας.
Λάζαρος απολυτρώθη
αναστήθη και σηκώθη
ζωντανός ζωντανόμένος
και με το κερί ζωσμένος.
Πέσ' μας Λάζαρε τι είδες
εις τον άδη που επήγες;
Είδα φόβους είδα τρόμους
είδα βάσανα και πόνους.
Δώστε μου λίγο νεράκι
να ξεπλύνω το φαρμάκι
της καρδιάς των χειλέων
και μη με ρωτάτε πλέον.*

Τα μικρότερα κορίτσια τραγούδαγαν και αυτά το παρακάτω:

*Ηρθε ο Λάζαρος βαβά
το κοφνάκι μ' θέλει αβγά
οι τσεπούλες μ' κοκοσούλες
τα χεράκια μ' δεκαρούλες.*

Κράταγαν δε και τα μεγάλα και τα μικρά ένα καλάθι στολισμένο με λουλούδια, μέσα στο οποίο οι κάτοικοι έβαζαν αβγά και κουλούρια, επίσης τους έδιναν και χρήματα.

Το απόγευμα του Σαββάτου του Λαζάρου οι πρόσφατα παντρεμένες κοπέλες πήγαιναν να κόψουν τις βάγιες (δάφνες), να τις πάνε στην εκκλησία για να τις μοιράσει ο παπάς στο εκκλησίασμα την επόμενη ημέρα, την Κυριακή των Βαΐων.

Στις βάγιες αυτές ο λαός μας αποδίδει μαγική δύναμη και τις φυλάει στο εικονοστάσι του.

Οι βάγιες αυτές κόβονταν από την Δάφνη του Πριόβολου και σίγουρα οι μεγαλύτεροι θυμάστε την αείμνηστη Αντιγόνη να εποπτεύει το κόψιμο και να τους λέει ποιά κλαδιά θα κόψουν, κι αν κανείς έκοβε κάποιο άλλο, να φωνάζει "θα την καταστρέψετε, προσέχτε λίγο"

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Το Δ.Σ. του Συλλόγου μας ευχαριστεί τον συγχωριανό μας κ. Ιωάννη Γ. Μπετχαβά για την χρηματοδότηση της έκδοσης της εφημερίδας μας επί ένα έτος.

Με την είσοδο της Μεγάλης Εβδομάδας, η νηστεία που άρχισε από την Καθαρή Δευτέρα γινόταν πιο αυστηρή.

Την Μεγάλη Πέμπτη οι νοικοκυρές ζύμωναν το ψωμί και έβαφαν τα κόκκινα αβγά. Όταν ξημέρωνε η Μεγάλη Παρασκευή τα αγόρια του σχολείου γύρναγαν το χωριό, κρατώντας έναν σταυρό στολισμένον με λουλούδια και ένα καλάθι, για τα αβγά και τα κουλούρια, και τραγούδαγαν τον παρακάτω θρήνο:

*Σήμερα μαύρος ουρανός, σήμερα μαύρη μέρα
σήμερα όλοι θλίβονται και τα βουνά λυπούνται.
Σήμερα έβγαλαν βουλή οι άνομοι Εβραίοι
οι άνομοι και τα σκυλιά και τρισκαταραμένοι,
για να σταυρώσουν το Χριστό των πάντων
βασιλέα.*

*Ο Κύριος ηθέλησε να μπει σε περιβόλι
να λάβει δείπνο μυστικό να το συλλάβουν όλοι.
Κι η Παναγιά η Δέσποινα καθόνταν μοναχή της
τις προσευχές της έκανε για τον μονογενή της.
Τα χρήματα και τα αβγά τα μοίραζαν δίκαια
στην πλατεία.*

Τα κορίτσια πρωί-πρωί μάζευαν λουλούδια, τα οποία τα πήγαιναν στην εκκλησία και με αυτά στόλιζαν τον επιτάφιο. Τα αγόρια έφτιαχναν αυτή την ημέρα τα ξυλοκούμπουρά τους και στον πυργάκι έφτιαχναν τον "αφανό", ο οποίος κατασκευαζόταν ως εξής: Στερέωναν τέσσερεις κορμούς και πάνω τοποθετούσαν πολλά ξερά κλαδιά κέδρου, πουρναριού και ελάτου. Μόλις έβγαине η Ανάσταση τον άναβαν και έλαμπε όλο το χωριό.

Το βράδυ της Μεγάλης Παρασκευής γινόταν η περιφορά του Επιταφίου. Δεν μπορού να φανταστώ πως θα γίνει φέτος η περιφορά χωρίς τον φίλτατο Ηλία Μαρούλη. Ο οποίος κάθε χρόνο παρίστανε την ημέρα αυτή τον "Σατανά" και δεν άφηγε να μπει στην εκκλησία ο επιτάφιος.

Το Μεγάλο Σάββατο μαζί με την λεγόμενη πρώτη Ανάσταση έρχεται και η πρώτη ανακούφιση από το πέθος των ημερών που προηγήθησαν. Κυριότερη φροντίδα της ημέρας είναι η ετοιμασία του αρνιού και της μαγειρίτσας, τα περίφημα και νοστιμότατα γιομύδια.

Ερχεται έτσι η ημέρα της Λαμπρής, η οποία από τον μμνωδό χαρακτηρίζεται "εορτή εορτών και πανήγυρις πανηγύρεων". Αρχίζει από το πρωί το ψήσιμο του αρνιού και επικρατεί μια γενική ευφορία. Το μεσημέρι γινόταν η λεγόμενη δεύτερη Ανάσταση, ο κόσμος πήγαινε ξανά στην εκκλησία κρατώντας τις ίδιες λαμπάδες που κρατούσαν και το προηγούμενο βράδι. Με το σχόλασμα της εκκλησίας συγκεντώνονταν στην πλατεία και γινόταν γλέντι.

Το απόγευμα της Δευτέρας του Πάσχα, τη Δευτέρα της Λαμπρής, είχαμε την τρίτη

Ανάσταση και μετά την εκκλησία γινόταν δεύτερο γλέντι, μεγαλύτερο αυτή την φορά, στην πλατεία. Την Τρίτη γλέντι γινόταν στον Άγιο Δημήτριο μετά την εκκλησία. Την Παρασκευή που ακολουθεί μετά το Πάσχα γλέντι μεγάλο γινόταν στον Αη Λιά.

Όλη την Μεγάλη Εβδομάδα οι κάτοικοι του χωριού μας την φύλαγαν, δηλαδή δεν έκαναν βαριές δουλιές, με αποκορύφωμα την Μεγάλη Παρασκευή. Χαρακτηριστικά ο λαός μας λέει: Δούλεψες χωράφια τα Λαμπροήμερα, το χαλάζι θα καταστρέψει τα σπαρτά σου.

Εκοψες ξύλα, πάνε τα ρούχα σου, θα σου τα κόψουν τα ποντίκια, πάνε τα σταφύλια σου θα σου τα φάνε.

Άσπρη ρόκα δεν πρέπει να φανεί πουθενά, λένε οι γυναίκες και δεν γνέθουν την εβδομάδα αυτή, γιατί το άσπρο προκαλεί χαλάζι.

ΧΕΙΜΩΝΑΣ ΣΤΗ ΧΡΥΣΩ

Στην Καλιακούδα αντάριασε και στο Βελούχι βρέχει, βαρύς χειμώνας πλάκωσε ψηλά στο Καρπενήσι, στη Λάσπη και στο Κρίκελο και στη Δομνίστα ως πέρα. Την Ποταμιά τη σκέπασε το πούσι απ' άκρη σ' άκρη, χάθηκε το Μικρό Χωριό, Μουζίλο και Μεγάλο κι οι καλογέροι στον Προυσσό κλεισμένοι στα κελιά τους μετρούν τις ώρες με ψαλμούς και με τα κομποσκοίνια.

Θύμωσε ο γερο-Μέγδοβας και θολωμένος σέρνει με παφλασμούς στο διάβα του κοτρώνια και λιθάρια, ρίζες, κορμούς και χώματα και λάσπη θεριωμένος γυρεύοντας την απλωσιά της Λίμνης ν' ανταμώσει.

Κι ένας βοριάς- τρελός βοριάς, τρελός και παγωμένος, σαρώνει Βράχα και Φουρνά, Πετράλωνα, Γρανίτσα, σφυρίζει το τραγούδι του και το σκοπό του λέει πάνω απ' τις στέγες των σπιτιών, σε γιούρτια και σοκάκια κι ανάβουν τζάκια και φωτιές κι ανάβουνε μαγκάλια κι ανάβουνε ξυλόσομπες να ζεσταθούν κονάκια στη Δάφνη την περήφανη, ψηλά στη Μαυρομάτα, στο Γούρδεσι το καφερό και στην καμμένη Χρύσω. Και φοβερίζει με χιονιά και τρέμουν οι κορφούλες, τρέμει τ' αγέρωχο καυκί, τρέμει το Μαίχωράφι, στενάζουνε τα χειμαδιά κι όλα τα στανοτόπια.

Που νάναι τώρα ο τσέλιγκας, ο Γιώργης ο Μαρούλης πούχει οργωμένες τις πλαγιές, τα διάσελα, τις στράτες, τις στράτες, τις γιδόστρατες και τις κορφούλες όλες με τα γοργά ποδάρια του που φεύγουν φτερωμένα και δεν ακούν ανηφορίες, ούτε τα σκιάζουν σάρες;

Πού νάναι τ' άλλο το θεριό που ναν ο Γιώργης Θάλλας, που σαν ταυρί ξεχύνεται και σαν καπρί διαβαίνει μέσ' από λόγγους και δρυμούς κι απάτητα ρουμάνια, ψηφώντας χιόνια και νερά και νύχτες κι αγριοκαίρια;

Πού τάχουν τα κοπάδια τους, που ξεχειμάζουν φέτος;

Θα βγω στον Άγιο Σεραφείμ, σ' εκείνο το εκκλησάκι που η πίστη κάποιου δάσκαλου τόχει θεμελιωμένο, εκεί σιμά στη δημοσιά, στα λαξεμένα βράχια κι ένα κεράκι ταπεινά θ' ανάψω να φωτίζει με το παρήγορο το φως τις νύχτες του χειμώνα πρατάρηδες και μπιστικούς, κοπάδια, τσελιγκάδες κι όλους αυτούς που μάχονται ψηλά στα χειμαδιά τους, που μάχονται με το βοριά, παλεύουν με το χιόνι.

Βαρύς χειμώνας πλάκωσε ψηλά στο Καρπενήσι, η Καλιακούδα αντάριασε, χιονίζει στο Βελούχι κι ένας βοριάς-τρελός βοριάς απ' τ' Αγραφα φερμένος στη στάνη τα νιογέννητα τ' αρνάκια φοβερίζει.

Θανάσης Αβράμης

ΚΩΣΤΑΣ ΜΠΕΤΧΑΒΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΩΝ - ΒΑΡ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟ: Αγ. Παρασκευής 40 - Περιστερί
Τηλ.: 5712740-5720373-5745010-5758811
Fax. 5750590 - Telex. 214249 SECA GR
ΥΠΟ/ΜΑ: Στουρνάρη 67 - Αθήνα - Τηλ.: 5236962

ΕΥΛΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

ΕΠΙΠΛΑ ΚΟΥΖΙΝΑΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ. ΜΑΝΤΗΣ
ΝΕΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ ΛΑΜΙΑΣ
ΤΗΛ. (0231) 34146 29372

Τα κόκαλα των προγόνων στη Χρύσω Ευρυτανίας δεν ενδιαφέρουν κανένα

Η δόξα σκέτη δεν φθάνει!

Του ΗΛΙΑ ΠΡΟΒΟΠΟΥΛΟΥ

Χρύσω Ευρυτανίας. Ένα χωριό που κάποτε το ζήλευαν όλα τα γειτονικά και άλλα της Κεντρικής Ελλάδας για το πλούτο του, τα εμπορικά του, τους ανθρώπους του και την αιώνια δόξα να φιλοξενεί στο χώμα του, τον τάφο του Βεληγκέκα, που σκότωσαν ο Κατσαυτώνης με τον Καραϊσκάκη στη ράχη

Σπανορούλα. Με σκέτη δόξα όμως όπως αποδεικνύεται καθημερινά "τρέφονται" μόνον οι τοπικές μυθολογίες και δεν αρκεί αυτή να κρατήσει όρθιες και τις κοινωνίες και να ξυπνήσει τις υπηρεσίες...

Στη σφαίρα της αδιαφορίας, το λαμπρό χωριό δεν απασχολεί πλέον με τη μοίρα του ουδεμία

από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Πολιτείας, που επικαλούνται συνεχώς τα άδεια ταμεία τους για να ξεγλιστράνε από τον εντεταλμένο ρόλο τους. Ανεξάρτητα αν αυτός αφορά δικαίους ή αδικούς, ζώντες ή τεθνεώτες. Οι ζωντανοί στη Χρύσω, όμως, έτσι κι αλλιώς, είναι ξεχασμένοι, έλειπε να συμπληρωθεί το σκηνικό και με τη σχετική αδιαφορία και για τους νεκρούς

προγόνους. Είχαν την ατυχία οι αχρονολόγητοι σκελετοί των προγόνων των Χρυσιωτών να υποπέσουν κι αυτοί στην αρμοδιότητα των εθνικών υπηρεσιών.

Στην πίσω μεριά της εκκλησίας τους, μια από τις δεκα-τρεις που υπερη-φανεύονται ότι έχει το χωριό τους, χρειάστηκε μια μέρα πριν από δυόμισι χρόνια να φτιάξουν κάποια έργα.

Στην Αγία Παρασκευή αφιερωμένη εκκλησία, εικάζεται και διατηρείται στην τοπική μυθολογία ότι είναι έργο του περίφημου Μανώλη, κατασκευαστή του ομώνυμου περίφημου γεφυριού που σκέπασε ο Αγραφιώτης.

Στο χωριό, θυμούνται οι παλιοί αυτές τις ιστορίες αλλά κανείς τους δεν έχει ακούσει ποτέ για τους σκελετούς που βρέθηκαν πίσω από την εκκλησία. Το μόνο που γνωρίζουν είναι μερικά σκαλιά στο ιερό, που δεν κατέληγαν πουθενά. Η αποκάλυψη του χωνευτηρίου έλυσε προσωρινά τον γρίφο του προορισμού τους αλλά κανείς δεν μπορεί να χωνέψει το γεγονός ότι τα δυόμισι χρόνια που πέρασαν από τότε που ο κασμάς αποκάλυψε τους σκελετούς, ουδείς ενδιαφέρθηκε για την τύχη τους. Ειδοποιήθηκαν οι αρμόδιες υπηρεσίες που εδρεύουν στη Λαμία και η Ζ' Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων στη Λάρισα. Ηρθαν, είδαν και απήλθαν, παραπέμποντας το θέμα στις κεντρικές υπηρεσίες των Αθηνών. Αυτές βέβαια ούτε καν ήξεραν κατά που πέφτει η Χρύσω και ελαφρά τη καρδία παρέπεμψαν το θέμα στις κεντρικές καλένδες της ελληνικής αδιαφορίας.

Στάχτη στα μάτια

Στις παραμονές των τελευταίων εκλογών φάνηκε κάποιος αρμόδιος, μάλλον για να ρίξει στάχτη στα μάτια των Χρυσιωτών και από τότε κανείς ειδικός δεν πήρε τον χωματόδρομο για το χωριό. Οι Χρυσιώτες, τι να κάνουν, σταμάτησαν το έργο που είχαν ξεκινήσει, έβαλαν ένα τσίγκο στην τρύπα για να μη μπαίνουν δα και τα σκυλιά στο χωνευτήριο και περιμένουν να ενδιαφερθεί κάποιος. Αυτώνών σίγουρα οι διαλυμένοι σκελετοί προγόνων τους κατάλοιπα είναι και το ενδιαφέρον τους δεν θα σταματήσει εδώ. Ομως πριν ο χρόνος τους καταστρέψει εντελώς - ήταν κάτασπροι τη μέρα που είδαν το φως και τώρα έχουν σχεδόν πρασινίσει - δεν θα βρεθεί κάποιος επιτέλους μελέτητης αρχαιολόγος ή ανθρωπολόγος να τους μελετήσει;

Άρθρο από την εφημερίδα
"Ελευθεροτυπία"

ΚΑΦΕΓΑΛΑΚΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

"Η ΔΡΟΣΙΑ"

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΑΡΟΥΛΗΣ

Κύπρου & Σόλωνος 19

Τηλ.: 42146 - ΛΑΜΙΑ

ΨΗΤΑΡΙΑ ΤΑΒΕΡΝΑ

"ΤΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ

ΤΩΝ ΚΥΝΗΓΩΝ"

ΜΠΕΣΣΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΔΑΦΝΗ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Δημήτρης Κολλημένος

Από το βιβλίο του ο "ΒΛΑΧΟΜΗΤΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ"

Ο ΒΛΑΧΟΜΗΤΡΟΣ

Ημουν αφέντης του βουνού
και μ' αγαπούσαν όλοι
Βλαχομήτρος με τ' όνομα
τι γύρευα στην πόλη;

Εδώ δεν έχει έλατα
και δροσερό αγέρα
δεν κελαηδούνε τα πουλιά
μήτε γλυκιά φλογέρα.

Φτωχό πουλάκι τρυγυρνώ
τον κόσμο δεν γνωρίζω
θυμάμαι τα κοπάδια μου
πονάω και δακρύζω.

Θε να γυρίσω στο βουνό
με τα ψηλά ελάτια
να ζήσω στα λημέρια μου
και τ' ουρανού παλάτια.

Που ν'άβρω όμως πρόβατα,
που νάβρω ο δόλιος γίδα
για να στολίσω τις πλαγιές
με ζωντανά στολίδια;

Τ' αρνιά να βόσκω στις πλαγιές
τα γίδα στις ραχούλες
να τα ποτίζω γάργαρο
νεράκι στις βρυσούλες

Πάνω σε βράχο στρογγυλό
να παίζω τη φλογέρα
να χαίρομαι τα λούλουδα
τον καθαρό αέρα.

Ν' ακούω πέρδικας λαλιά
τον κότσυφα, τ' αηδόνια
ν' ακούσω τον συνάδελφο,
τον άμοιρο το γκιώνη.

Το Λιάκο κι αν εσπούδασα,
δασκάλα τη μυγδάλω
όμως απόκτησα καϊμό
απ' όλους πιο μεγάλο.

Εσείς που με διαβάζετε
και χαίρεστε τη γνώση
τη συμβουλή μου τη φτωχή
καθένας ας τη νιώσει.

Αν ζείτε πέρα στους αγρούς
και στα χωριά επάνω
προς τις πλαγιές σκαλώσατε
και κάνετε τον τσοπάνο.

Πάρτε τα πάθη του παθί
εις τη ζωή σας φώτα
στερνή μου γνώση και κριτή
γνώση να σ' είχα πρώτα.

Καμαρωμένα μου βουνά
αγέρωχα ελάτια
βουνοκορφούλες λυγρές
βρυσούλες μονοπάτια.

Πέστε μου τις τους κάνετε
τους βλάχους τα κοπάδια;
γιατί κουδούνια δεν βροντούν
στα λουλουδένια πλάγια;

Οι βλάχοι μας αρνήθηκαν
επιάσαν την Αθήνα
πουλήσαν τα κοπάδια τους
για να την βγάλουν φίνα.

Γιατί οι πόλεις πήζανε
μπουλούκια περπατούνε
και για αγέρα καθαρό
σκόνη, καπνό, ρουφούνε.

ΧΡΥΣΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Ιδιοκτήτης-Εκδότης
Σύλλογος των απανταχού
Χρυσιωτών Ευρυτανίας
"Η ΠΑΝΑΓΙΑ"

Υπεύθυνος Έκδοσης
Γρηγόρης Δ. Τριανταφύλλου
Γ. Παππά 7 - 141 21 Ν.
Ηράκλειο
Τηλ. (01)-2774497

Συντάσσεται από την παρα-
κάτω συντακτική επιτροπή:

Καραθάνου Φ. Ιωάννα
Καρανίκας Θ. Αντώνιος
Κρυστάλλη Ι. Αλεξάνδρα
Μπετχαβάς Δ. Χαράλαμπος
Τριανταφύλλου Δ. Γρηγόρης

Συνδρομές
Ετήσια Δρχ. 1000

Γράφει η Ιατρός Αγγελική Μαρούδα-Αναγνωστάκη

Η ιατρική επιστήμη διαθέτει δυο τεχνικές για την πρόληψη του εμφράγματος του μυοκαρδίου, την αγγειοπλαστική και την παράκαμψη της στεφανιαίας αρτηρίας. Ο καθηγητής Αντρέ Βασερόν παρουσίασε στη Γαλλική Ιατρική Ακαδημία τα αποτελέσματα των δυο τεχνικών που δεν είναι αντίθετες αλλά συμπληρώνουν η μια την άλλη. Η παρέμβαση με τις δυο αυτές τεχνικές γίνεται από τους γιατρούς όταν η στένωση των αρτηριών δεν μπορεί πλέον να αντιμετωπιστεί με φαρμακευτική αγωγή. Η παράκαμψη της στεφανιαίας έγινε το 1967 από τον καθηγητή Φαβαλορύ. Σήμερα η τεχνική αυτή, υποστηρίζει ο καθηγητής Βασερόν, έχει ωριμάσει και δίνει πολύ καλά αποτελέσματα. Η μέθοδος στηρίζεται στην παράκαμψη αποφραγμένων τμημάτων των αρτηριών με τη χρησιμοποίηση τμημάτων φλεβών του ίδιου ασθενούς.

Η πρώτη αγγειοπλαστική πραγματοποιήθηκε το 1977 από

τον καθηγητή Αντρέα Γκρούντιγκ. Το 1986 περισσότερες από 100.000 αγγειοπλαστικές έγιναν στις ΗΠΑ και περίπου 10.000 στη Γαλλία.

Η μέθοδος της αγγειοπλαστικής είναι η πλέον γνωστή πρόκειται για την είσοδο ενός καθετήρα από τη μηριαία αρτηρία ως το στενωμένο μέρος της στεφανιαίας αρτηρίας. Στην άκρη του καθετήρα υπάρχει ένα μικρό μπαλονάκι, το οποίο ο καρδιολόγος φουσκώνει για να διευρύνει τη στένωση. Η επέμβαση γίνεται με τοπική αναισθησία. Το κυριότερο πρόβλημα της αγγειοπλαστικής είναι ο σχηματισμός μιας νέας στένωσης, που εμφανίζεται στο ένα τρίτο των ασθενών. Για έναν άγνωστο ακόμη λόγο, η δεύτερη στένωση παρουσιάζεται μέσα στους έξι μήνες μετά την επέμβαση. Μια δεύτερη επέμβαση μπορεί όμως πάντοτε να ακολουθήσει. Έχει διαπιστωθεί το 80% των ασθενών έχουν βελτίωση από την πρώτη κιόλας αγγειοπλαστική. Με την πάροδο ενός χρόνου από την επέμβαση, οι πιθανότητες για μια νέα στένωση ελαχιστοποιούνται ή μηδενίζονται, σημειώνει ο καθηγητής Βασερόν.

Η παράκαμψη της στεφανιαίας αρτηρίας έχει εξίσου καλά αποτελέσματα: οι κίνδυνοι από την επέμβαση είναι πολύ περιορισμένοι.

Στον ένα χρόνο μετά την εγχείρηση, το 75 με 80% των ασθενών δεν έχει πλέον συμπτώματα το 95% έχει βελτίωση. Με την πάροδο μιας πενταετίας το 50 με 70% των ασθενών είναι σχεδόν υγιείς. Το κυριότερο μειονέκτημα της παράκαμψης της στεφανιαίας αρτηρίας είναι η επανεμφάνιση της στηθάγχης, που όμως υπολογίζεται να αντιμετωπιστεί επιτυχώς στο μέλλον με τη χρησιμοποίηση νεότερων τεχνικών.

Το πλεονέκτημα της αγγειοπλαστικής είναι ότι γλιτώνει τον ασθενή από μια εγχείρηση βαριά που ακινητοποιεί τον άρρωστο για 5 ή 6 εβδομάδες. Ακόμα και αν χρειαστεί να γίνει μια δεύτερη αγγειοπλαστική, η παρέμβαση αυτή παραμένει λιγότερο ακριβή από την εγχείρηση.

ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΡΔΙΑ

Πολλά άτομα που γυμνάζονται εντατικά παίρνουν το σφυγμό τους στη διάρκεια του προγράμματος γυμναστικής που ακολουθούν, για να διαπιστώσουν αν η καρδιά τους κτυπά αρκετά γρήγορα, ώστε να διατηρήσουν την καλή φυσική τους κατάσταση. Για να αποκτήσει και να διατηρήσει κανείς την καλή φυσική του κατάσταση πρέπει να γυμνάζεται αρκετά σκληρά για να αυξήσει τους παλμούς της καρδιάς του κατά 20 πάνω από το φυσιολογικό. Δεν χρειάζεται να παίρνετε το σφυγμό σας για να διαπιστώσετε αν γυμνάζεστε εντατικά. Παρακολουθήστε απλώς την αναπνοή σας.

Για να γίνει ένας μυς πιο δυνατός - συμπεριλαμβανομένου και του καρδιακού μυός - πρέπει ο γυμναζόμενος, να βρίσκει αντίσταση.

Η καρδιά είναι ένας μυς, που λειτουργεί συσπασόμενος από το αίμα που υπάρχει μέσα του. Για να δυναμώσετε την καρδιά σας, πρέπει να αυξήσετε την ποσότητα του αίματος, έτσι ώστε να συστέλλεται, αντιμετωπίζοντας μεγαλύτερη αντίσταση.

Όταν γυμνάζεστε, η καρδιά σας αναγκάζεται να αντλεί περισσότερο αίμα και αρχίζει να κτυπά πιο γρήγορα. Όταν γυμνάζεστε αρκετά σκληρά για να αυξήσετε τους παλμούς της καρδιάς σας, θα χρειαστείτε περισσότερο αέρα, με αποτέλεσμα να αναπνέετε πιο γρήγορα και πιο βαθιά.

Πολλοί ρωτούν πιο είναι το καλύτερο άθλημα για να αποκτήσει κανείς καλή φυσική κατάσταση. Δεν υπάρχει "το καλύτερο άθλημα" για να μείνει κανείς σε φόρμα. Η καλή φυσική κατάσταση έχει σχέση με την ενίσχυση της καρδιάς. Ο μόνος τρόπος, για να κάνει κανείς την καρδιά του πιο δυνατή, είναι να αυξήσει την ποσότητα του αίματος που κυκλοφορεί μέσω αυτής. Οποιαδήποτε δραστηριότητα, που αυξάνει την κυκλοφορία του αίματος αρκετά, ώστε η καρδιά να κτυπά με 100 παλμούς το λεπτό, συμβάλλει στη διατήρηση της καλής φυσικής κατάστασης. Η καρδιά σας δεν νοιάζεται για το ποιά είναι η δραστηριότητα που τη δυναμώνει. Η γρήγορη ποδηλασία θα ενισχύσει τον καρδιακό μυ, το ίδιο και το τρέξιμο.

Ορισμένα σπορ δεν απαιτούν τόσο μεγάλη προσπάθεια όσο άλλα, για να αυξήσετε τους παλμούς της καρδιάς σας σε 100 και πλέον.

Για παράδειγμα, οι παλμοί της καρδιάς των περισσότερων ατόμων δεν αυξάνουν πάνω από 75 όταν περπατούν. Αντίθετα φτάνουν τους 100 όταν τρέχουν, έστω και με αργό ρυθμό.

Για να αποκτήσετε καλή φόρμα, όταν περπατάτε, το βήμα σας πρέπει να είναι πολύ γοργό. Οι περισσότεροι κολυμπούν όχι για να γυμναστούν, αλλά για να τσαλαβουτήσουν στα νερά. Για να αυξήσετε τους παλμούς της καρδιάς σας κολυμπώντας κρατήστε ένα σταθερό ρυθμό κουνώντας χέρια και πόδια. Μην παίζετε με τη θάλασσα, δαμάστε την.

Οποιοσδήποτε μπορεί να υποστεί καρδιακή προσβολή - τόσο εκείνοι που γυμνάζονται μετά μανίας, όσο και εκείνοι που προτιμούν την καθιστική ζωή. Αλλά, εκείνοι που ασκούνται έχουν πολύ μικρότερες πιθανότητες να πεθάνουν αφού έχουν ήδη υποστεί μια πρώτη καρδιακή προσβολή. Αν μετά την ανάρρωσή τους, τα θύματα της καρδιακής προσβολής γυμνάζονται τακτικά, τότε θα επιζήσουν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Κατά την καρδιακή προσβολή, ένα τμήμα του καρδιακού μυ πεθαίνει και αντικαθίσταται από μια ουλή. Στο σημείο αυτό η καρδιά εξασθενεί για πάντα. Πολλά άτομα που κάνουν καθιστική ζωή έχουν εκ των προτέρων εξασθενημένη καρδιά. Όταν η καρδιακή προσβολή "κτυπά" τον καρδιακό μυ, η ήδη εξασθενημένη καρδιά γίνεται τόσο αδύναμη, που δεν μπορεί να στείλει το αίμα στον εγκέφαλο, με αποτέλεσμα το θάνατο.

Τα άτομα όμως, που γυμνάζονται συστηματικά έχουν πιο ισχυρή καρδιά. Και μετά την καρδιακή προσβολή, συνήθως η καρδιά παραμένει αρκετά δυνατή για να επανορθώσει τη βλάβη και να διοχετεύσει το αίμα στο υπόλοιπο σώμα.

συνέχεια στο επόμενο τεύχος

Στο χωριό μας άνοιξε προ εξαμήνου το κάτωθι κατάστημα
ΨΗΣΤΑΡΙΑ - ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ
"ΤΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ"
Στο κατάστημά μας θα βρείτε φαγητά της ώρας και πλήρη εξυπηρέτηση
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΡΚΟΥΜΑΝΗΣ
ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Τηλ. 0237-31755, 31250
Θα σας περιμένουμε να σας εξυπηρετήσουμε

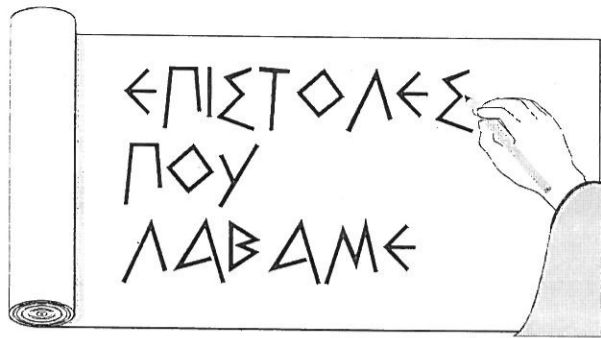
ΚΙΝΗΤΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ
ΑΡΙΘΜΟΜΗΧΑΝΕΣ - ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΜΗΧΑΝΕΣ -
ΓΡΑΦΟΜΗΧΑΝΕΣ - ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΖΥΓΟΙ - ΑΥΤΟΜΑΤΟΙ
ΤΗΛΕΦΩΝΗΤΕΣ - ΦΗΛΕΦΩΝΑ - FAX - ΦΩΤΟΑΝΤΙΓΡΑΦΙΚΑ -
ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ
ΠΑΝ. ΑΡΚΟΥΜΑΝΗΣ
ΘΕΡΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ 12 - ΛΑΜΙΑΣ (ΔΙΠΛΑ ΣΤΗΝ ΤΡΑΠ. ΠΙΣΤΕΩΣ)
ΤΗΛΕΦ. 0231-29294 - 31355 - FAX. 0231 43963
SERVICE ΚΑΘΕ ΦΥΠΟΥ ΜΗΧΑΝΗΣ

Η ΓΛΥΚΙΑ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ
Η φίρμα Rammoskτελεί παραγγελίες γενεθλίων, γάμων, πάρτυ κλπ. Τούρτες ζωγραφικής, παγωτά, γλυκά με την καλύτερη ποιότητα
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΑΦΟΙ ΡΑΜΜΟΥ
Καταστήματα
ΠΛ. ΠΑΡΚΟΥ - ΤΗΛ. 38887 - ΛΑΜΙΑ - ΤΟΥΡΜΑΝ 4
ΤΗΛ. 31867 ΛΑΜΙΑ -
ΠΑΤΡΟΚΛΑΟΥ 45 - ΤΗΛ. 46050 - ΛΑΜΙΑ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ - ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ 20 - ΤΗΛ. 22913 - ΛΑΜΙΑ

Carpin mode
ΒΑΣΩ & ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ
ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ - ΤΗΛ. 0237-25710

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ
ΚΩΝ/ΝΟΥ Π. ΚΑΡΑΝΙΚΑ
ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ ΠΑΡΙΣΗΣ ΤΗΛ. 0492-32482
ΔΕΧΟΜΑΣΤΕ ΠΑΡΑΓΕΛΙΕΣ
ΤΟΥΡΤΕΣ - ΓΛΥΚΑ - ΠΑΓΩΝΑ
ΟΛΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΑΣ

ΣΝΑΚ ΜΠΑΡ - ΨΗΣΤΑΡΙΑ
"ΤΑ ΦΙΛΑΡΑΚΙΑ"
ΠΑΝΑΓ. ΚΑΡΑΝΗΣ - ΑΛΕΞ.
ΜΟΥΤΣΕΛΟΣ
ΒΟΥΡΤΣΕΛΑ 1 - ΠΑΓΚΡΑΤΙ ΛΑΜΙΑΣ
ΤΗΛ. 0331 - 45814

Λαμία 21/2/96

Παρακαλώ, δεχτείτε τα θερμά μου συγχαρητήρια για τη δύσκολη αλλά τόσο αξιόλογη προσπάθεια που κάνετε για τον τόπο σας.

Επιστέγασμα αυτής της προσπάθειας θεωρώ την έκδοση - έστω και τριμηνιαία - των "ΧΡΥΣΙΩΤΙΚΩΝ ΝΕΩΝ".

Αγαπώ το χωριό σας και τους ανθρώπους του. Μια επίσκεψη το περασμένο καλοκαίρι μου άφησε θαυμάσιες εντυπώσεις και με την πρώτη ευκαιρία θα το επισκεφθώ πάλι.

Σας στέλνω μια μικρή εργασία για το επόμενο φύλλο των "ΧΡΥΣΙΩΤΙΚΩΝ ΝΕΩΝ" και εύχομαι κάθε επιτυχία στο έργο σας.

Με φιλικά αισθήματα
Θανάσης Αβράμης

Νέα Υόρκη Φεβρουάριος 1996

Αγαπητοί χωριανοί,

Η μεγάλη ευχαρίστηση έλαβα την εφημερίδα και το βιβλίο που μου στείλατε.

Λόγια για την τόσο σπουδαία και μελετημένη δουλειά που κάνετε δεν υπάρχουν.

Το μόνο που θα ήθελα να πω να σας συγχαρώ, και να συνεχίσετε με τον ίδιο ρυθμό να προβάλλετε μέσω της εφημερίδας τα προβλήματα, τα ήθη και έθιμα, και τα νέα του χωριού μας.

Είμαι βέβαιος ότι η προσπάθεια αυτή θα συνεχισθεί και στο μέλλον με την βοήθεια όλων μας για το καλό του πανέμορφου χωριού μας. Τέλος έστω και λίγο αργά θα ήθελα να ευχηθώ σε όλους τους συγχωριανούς μου οπουδήποτε και αν βρίσκονται ευτυχισμένο το νέο έτος με υγεία και χαρά.

Καλή αντάμωση
Δημήτρης Σ. Καρανίκας

Αθήνα 28/11/1995

Αγαπητοί συμπατριώτες, αγαπητές συμπατριώτισσες,

Γνωρίζω τις δραστηριότητές σας στα κοινά από συνεργασία που είχαμε παλαιότερα. Είναι σημαντική η συμβολή σας στην σύσφιξη των σχέσεων των συμπατριωτών μας στο λεκανοπέδιο Αττικής, στην διατήρηση των ωραίων ηθών και εθίμων της ιδιαίτερης μας πατρίδας και στην μετάδοσή τους στις νεώτερες γενιές.

Θα πρέπει να ξέρετε ότι στις προσπάθειές σας θα είμαι πάντα κοντά για να βοηθήσουμε όλες μου τις δυνάμεις. Επειδή ο πιο αποδοτικός τρόπος ενημέρωσης και συνεργασίας είναι ο διάλογος είμαι στην διάθεσή σας να συναντηθούμε και να ανταλλάξουμε απόψεις είτε στο δικό σας γραφείο είτε στο πολιτικό μου γραφείο.

Για τις γιορτές που έχουνται εύχομαι σε όλους Χρόνια Πολλά και ο Καινούργιος Χρόνος να είναι επιτυχής και αποτελεσματικός στις προσωπικές και στις συλλογικές σας προσπάθειες.

Σας υπενθυμίζω ότι η διεύθυνση του γραφείου μου είναι Νίκης 50Α - Αθήνα 105 58 και τα τηλέφωνα: 3245763, 3227228, FAX. 3312905

Με φιλικούς χαιρετισμούς
Καλλιόπη Α. Μπουρδάρη
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Β' ΑΘΗΝΩΝ Ν.Δ.
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΟΒΕΛΙΣΤΗΡΙΟ - ΤΑΒΕΡΝΑ
"ΤΟ ΡΑΝΤΕΒΟΥ"
ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΑΡΟΥΛΗΣ
ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ 87 ΛΑΜΙΑ ΤΗΛ. 42-064

ΠΕΝΘΗ

Απεβίωση στην Αθήνα και κηδεύτηκε στον Άγιο Δημήτριο ο Γεώργιος Θεοφ. Μούτσελος.

Τους οικείους του συλλυπούμαστε θερμά.

Απεβίωσε και κηδεύτηκε στη Θεσσαλονίκη ο Γιάννης Ευθ. Μούτσελος, σε ηλικία 57 ετών.

Εφυγε τόσο νέος ο γελαστός και φροντόφωνος Γιάννης. Τους οικείους του συλλυπούμαστε θερμά.

Απεβίωσε και κηδεύτηκε στην Μάνδρα Αττικής ο Δημήτριος Κ. Μούτσελος.

Τους οικείους του συλλυπούμαστε θερμά.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Τελέστηκε στη Θεσσαλονίκη το 40ήμερο μνημόσυνο του Γιάννη Ευθ. Μούτσελου.

Τελέστηκε στην Μάνδρα Αττικής το 40ήμερο μνημόσυνο του Δημητρίου Κ. Μούτσελου.

Τελέστηκε στην Αθήνα 40ήμερο μνημόσυνο του Λουκά Μούτσελου.

ΔΩΡΕΑ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Η κ. Άννα Κ. Αυγέρη προσέφερε στο Σύλλογό μας το ποσό των εκατό χιλιάδων δραχμών στη μνήμη του συζύγου της Κώστα με τη συμπλήρωση ενός έτους από τον θάνατό του.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΕΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΕΥΘ. ΜΟΥΤΣΕΛΟΣ

Η ώρα ήταν 5 το πρωί όταν χτύπησε το τηλέφωνό μου. Τέτοια ώρα συνήθως δεν είναι για καλό. Νυσταγμένος έπιασα το ακουστικό. Ήταν μια γνώριμη φωνή, ο εξαδελφός σου και φίλος, συνόνυμός σου Γιάννης που μου ανήγγειλε το θάνατό σου. Νόμισα εκείνη τη στιγμή ότι ονειρεύομαι. Δυστυχώς δεν ήταν όνειρο, ήταν πραγματικότητα. Ο αγαπητός Γιάννης δεν ζούσε πια. Ήταν κάτι το απρόσδοκο. Πως να τον ξεχάσεις όταν το καλοκαίρι και το φθινόπωρο που την στο χωριό τον άκουγες πρωί - πρωί με το γέλιο του και τη δυνατή φωνή του. Λες και ήταν το ξυπνητήρι του χωριού.

Αρχίζε τα αστεία, κάτι θα είχε να πει στον καθένα, (το κληρονόμησε αυτό από τον πατέρα του), κάτι να αστειευτεί, να σκορπίσει φιλάκια. Ήταν αγαπητός σ' όλους, καλόκαρδος, γελαστός, με τα αστεία του, με τα φιλάκια του, με την ξερή στο καφενείο και τις φωνές του όταν έβγαίνε.

Πράγματι το χωριό ζωντάνευε όταν ερχόνταν.

Είχε ξενιτευτεί από μικρός στη Θεσσαλονίκη κοντά στους θείους του, δούλεψε σαν γκαρσόνι σε μεγάλα μαγαζιά, πήγε και λίγο στα καράβια σαν τροφοδότης, είχε τελειώσει τη σχολή τουριστικών επαγγελματιών και τελευταία αναλάμβανε οργάνωση διεξίσεων. Γνώριζε την καλύτερη κοινωνία της Θεσσαλονίκης.

Υπηρέτησε στο στρατό σαν λοχίας πολυβολητής.

Παντρεύτηκε τη Διονυσία από την Καρίτσα Καρπενησίου και έκανε οικογένεια δυο λαμπρά παιδιά το Μίμη και την Αλεξάνδρα.

Δημιούργησε περιουσία και καμάρωνε για τα παιδιά του.

Η βάσκανη μοίρα όμως δεν τον άφησε να τα χαρεί. Τον γκρέμισε όπως ο κεραυνός το βαθύριζο έλατο. Τον στέρησε από την οικογένειά του, τις δυο αδελφές του, τα ανήψια του, τους φίλους και χωριανούς του κι όλους όσους γνώρισαν τον αειμνηστο ΓΙΑΝΝΗ.

Ας είναι ελαφρύ το χόμα της Μακεδονικής γης που θα σε σκεπάσει. Θα σε θυμούμαστε πάντα.

Χ.Δ.Μ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ. ΜΟΥΤΣΕΛΟΣ

Πέθανε απροσδόκητα ο Δημήτριος Κ. Μούτσελος που ήταν εγκατεστημένος στη Μάνδρα Αττικής. Ήταν το τέταρτο παιδί του Κ.Α. Μούτσελου. Γεννήθηκε στη Χρύσω και μετά το στρατιωτικό ξενιτεύτηκε στη Γερμανία. Εμεινε αρκετά χρόνια, παντρεύτηκε τη Γεωργία και απέκτησε οικογένεια. Εφυγε όμως πολύ νέος από τη ζωή. Ας είναι ελαφρύ το χόμα της Αττικής γης που σε σκέπασε.

Χ.Δ.Μ.

ΛΟΥΚΑΣ ΕΥΘ. ΜΟΥΤΣΕΛΟΣ

Ο αδόκητος θάνατος σου λύπησε όλους τους χωριανούς αλλά περισσότερο τους φίλους και συμμαθητές σου. Δεν περίμενε κανείς

συνέχεια στη σελ. 6

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ - ΨΗΣΤΑΡΙΑ - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΛΟΥΚΑΝΙΚΩΝ "ΤΟ ΚΕΝΤΡΟΝ"

Στο κατάστημά μας θα βρείτε

τα παραγωγής μας φημισμένα λουκάνικα "ΤΣΩΝΟΥ"

ΠΑΝ. ΤΣΩΝΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.

Αγ. Γεωργίου Λαμίας - 48ον χιλ. - Ε.Ο. Λαμίας - Καρπενησίου
Τ.Κ. 350 17 - ΤΗΛ. (0236) 31221 - 310000

Ο ΧΟΡΟΣ ΜΑΣ

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε στις 16-2-96 ο ετήσιος χορός του Συλλόγου μας, στην ταβέρνα "Αμπελοφύλλο".

Παραβρέθηκαν πολλοί συγχωριανοί και φίλοι του Συλλόγου μας οι οποίοι διασκέδασαν μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες.

Μας τίμησαν με την παρουσία τους ο υποψήφιος βουλευτής Ευρυτανίας κ. Λάμπρος Μάκκας, ο δημοσιογράφος κ. Ηλίας Προβόπουλος, ο Πρόεδρος του Συλλόγου Μαρόθου κ. Ηλίας Μπουμπουσίς και ο δημοσιογράφος κ. Γεώργιος Καυκούτσας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ

Ο συγχωριανός μας καθηγητής Ιατρικής κ. Ιωάννης Πρίοβλος ανέλαβε για δεύτερη φορά καθήκοντα προέδρου στο μεγαλύτερο νοσοκομείο της χώρας, τον "Ευαγγελισμό".

Του ευχόμαστε ολόψυχα καλή επιτυχία στο δύσκολο έργο του.

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΒΟΣΚΟΤΟΠΩΝ

Μετά από εισήγηση του Γ. Γραμματέα του Υπουργείου Γεωργίας κ. Κώστα Τσιγαρίδα εγκρίθηκε ποσό 110 εκατομμυρίων δραχμών για την βελτίωση και τον εξοπλισμό των βοσκοτόπων Ευρυτανίας. Το παραπάνω ποσό θα καταναμηθεί στις κοινότητες

**Χρυσιώτες και φίλοι
μας επαγγελματίες.
Διαφημιστείτε μέσα
από την εφημερίδα
του Συλλόγου μας.**

Τα Χουσιώτικα νέα δεν έχουν άλλους οικονομικούς πόρους.
Για να ειδοποιηθεί η εφημερίδα ταϊσικά, στείλετε τη συνδρομή σας. Η διεύθυνση του ταϊμάρ μας είναι:
Αυγέρης Παναγιώτης
Ιουλιανού 77 Αθήνα 10439

Κατά μίαν υπόθεση η λέξη Οιχαλία δεν είναι όνομα συγκεκριμένης πόλης αλλά προσηγορικό από τη ρίζα τού οίχομαι = εκλείπω, δηλαδή πόλις που έχει εκλείψει, επειδή όλες οι Οιχαλίες ήταν έρημες στα ιστορικά χρόνια.

Πιθανότερη όμως θεωρείται η άποψη πως Οιχαλίες ήταν μερικά ιερά αφιερωμένα στους "οιχομένους" = εκλείποντες και στον βασιλιά τού κάτω κόσμου Εύρυτο.

Ετσι εξηγείται και η Οιχαλίας άλωση - από τον Ηρακλή. Νικηφόρος κάθοδος στον Αδη και επικράτησή του. (10)

Δυστυχώς τα μέχρι σήμερα στοιχεία που έχουν έρθει στο φως δεν επιβεβαιώνουν την ύπαρξη βασιλείου της Οιχαλίας στην Ευρυτανία. Στο ότι έχει δειχθεί ελάχιστα ενδιαφέρον από τις αρχαιολογικές υπηρεσίες στον γεωγραφικό μας χώρο έχουν συμβάλει πολλοί παράγοντες με πρωταρχικό την έλλειψη πηγών που θα έδιναν στους αρχαιολόγους τα απαραίτητα κίνητρα.

Βέβαια υπάρχουν τα ευρήματα στο Κλαψί, το οποίο έγινε προσπάθεια να ταυτιστεί με το αρχαίο Κάλλιον - βιβλίο του Δ.Ι. Φαλλή "Κάλλιον Ευρυτανίας, Νέα θεώρηση της ιστορίας του" (11)-, και στην τοποθεσία Κοκκάλια που μαρτυρούν την ύπαρξη πολιτιστικά ανεπτυγμένων περιοχών στην Ευρυτανία αλλά τα ευρήματα αυτά δεν έχουν εξεταστεί επιστημονικά και το κυριότερο δεν υπήρξε συνέχεια είτε από αμέλεια είτε από έλλειψη ενδιαφέροντος από τους αρμόδιους.

Όσον αφορά την υπόθεση το Κλαψί να βρίσκεται στην ίδια θέση με το Κάλλιον πρέπει να θεωρηθεί σαν ξεπερασμένη και το αρχαίο Κάλλιον τοποθετείται στο νεότερο χωριό Βελούχοβο, βορειοδυτικά του Λιδορικού, που μετονομάστηκε σε Κάλλιο, και ο ταυτισμός του έχει γίνει πριν από εβδομήντα χρόνια. Οι τελευταίες ανασκαφές έγιναν από το 1977-1979 και είχε σχεδόν αποκαλυφθεί ολόκληρος ο οικισμός. Το νεότερο Βελούχοβο καθώς και το αρχαίο Κάλλιον, εκτός της εντειχισμένης ακρόπολής του, έχουν πλέον κατακλυστεί από τα νερά του Μόρνου (10)

Πρέπει σίγουρα να ασκηθεί έντονη πίεση από τις τοπικές αρχές για να έρθουν στο φως, με μεθοδικότητα και όπου υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις, τα όποια κατάλοιπα αρχαιολογικών χώρων στην Ευρυτανία, γιατί μόνο με την επιστημονική τεκμηρίωση θα έχουμε ατράνταχτα στοιχεία για την ζωή και το επίπεδο του πολιτισμού της κατά τους αρχαίους χρόνους.

Όλα όσα αναφέραμε στην αρχή οδήγησαν τον Θουκιδίδη, που άντλησε στοιχεία από προφορικές πηγές, να αναφερθεί καθόλου κολακευτικά για τους Ευρυτάνες: "Αυτοί (οι Ευρυτάνες) απήρτιζαν το μεγαλύτερο μέρος των Αιτωλών, μιλούν γλώσσα εντελώς ακατάληπτη και ήταν, όπως λένε, ωμοφάγοι".

Τις πληροφορίες αυτές ο Θουκιδίδης τις πήρε από τους Μεσσήνιους.

Χωρίζει τους Αιτωλούς σε τρεις ομάδες, τους Αποδώτους τούς Οφιοειείς και τους Ερυτάνες για τους οποίους αναφέρει ότι καταλαμβάνει το μέγιστο μέρος της Αιτωλίας προς δυσμάς. Για την ακριβή γεωγραφική θέση αυτών των ομάδων υπάρχει ασυμφωνία του με τον Στράβωνα (4).

Από το ίδιο ιστορικό μαθαίνουμε και το όνομα του Ευρυτάνα Βοριάδη που είχε σταλλεί σαν πρέσβυς στην Λακεδαίμονα για λογαριασμό των Αιτωλών. Κάτι που ίσως έρχεται σε αντίφαση με τα προηγούμενα γραπτά του για την ποιότητα των Ευρυτάνων (4).

συνέχεια στο επόμενο τεύχος

ΣΥΝΤΟΜΑ ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΙΟ

Φέτος όπως σ' όλη την επικράτεια έτσι και στο χωριό έριξε πολλές βροχές και χιόνια. Νερά βγήκαν μπόλικά. Τα ζώα δυσκολεύονται στη βοσκή και θέλουν πολύ τάισμα.

Ο κεντρικός δρόμος δημοπρατήθηκε και θα ανατεθεί σε εργολάβο. Πρέπει να ξεκινήσει τα έργα μέχρι το Πάσχα.

Τον Φλεβάρη έπεσαν λύκοι, έφαγαν γίδια και ένα μουλάρι. Οι κυνηγοί χτύπησαν μόνον έναν.

Η ΕΡΤ μας απάντησε ότι ως το Πάσχα θα τοποθετήσουν τα μηχανήματα εκπομπής, αναμένουμε.

Η ΓΙΔΟΒΙΤΣΑ

την πληρωμή ήταν και το φαγητό γιατί πολλές φορές οι τσοπάνηδες ήταν από άλλο χωριό.

Όταν γεννούσαν τα γίδια το βράδυ ο τσοπάνος έφερνε τα νεογέννητα κατσικάκια σε κάθε οικογένεια και έπαιρνε φιλοδώρημα.

Αρμεγαν το γάλα το πρωί και το βράδυ για να φάει η οικογένεια ή έφτιαχναν άλλα παρασκευάσματα όπως γιαούρτι, πίττες κ.λ.π.

Δεν υπήρχε βλέπετε στο χωριό γαλακτοπωλείο...

Επρεπε να τα περιμένουν οι κάτοικοι γιατί όταν έρχονταν τα γίδια στο χωριό δεν ευθύνονταν ο τσοπάνης εάν έμπαιναν στους κήπους και τρώγαν τα λάχανα. Ο μεγαλύτερος "λαχανάς" ήταν μια μεγαλόσωμη γίδα του Μέρου, μαύρη στο χρώμα, με ένα κέρατο όρθιο και στριφτό σαν τράγος (το άλλο ποιός ξέρει ποιός το έσπασε). Δεν προλάβαινε να μπει στο χωριό, θα χωνόταν σε κήπο για λάχανα.

Τα μεγάλα κοπάδια έφευγαν το καλοκαίρι για το βουνό ή κατέβαιναν στα χαμηλότερα το χειμώνα.

Εάν δεν είχε το κοπάδι τράγο, τότε νοίκιαζαν επιβήτορα και έδινε ο καθένας το μεριδίό του αναλογικά με τις γίδες του.

Πέρασαν πολλοί γιδοβιτσαίοι τσοπάνηδες. Παλιά ήταν κάποιος Γιώργης. Κατέβασε το απόγευμα τα γίδια απέναντι από το χωριό στην τοποθεσία καθαρισμένα και πήγε στο καφενείο και το έστρωσε στην κονσίνα, θα ήταν φαίνεται μανιώδης παίχτης.

Ο Πέτρος που έλεγε ότι ήταν παιδί της πιάτσας, όταν τον είδε του είπε με το δικό του χαρακτηριστικό τρόπο.

"Ρε Γιώργη, τα γίδια στα καθαρισμένα και συ μου κοιναίρεις."

Υπήρχε ο κίνδυνος να μπουν τα γίδια στους λαχανόκηπους, αφού ήταν τόσο κοντά στο χωριό και η ευθύνη του τσοπάνη.

Θυμάμαι τσοπάνηδες τον Γεωργούλα, τον Ηλία από τα Γάβρενα κι άλλοι πολλοί πριν από αυτούς, όπου φτάσαμε στον αξέχαστο Κώστα Τσιλιγιάννη που ήταν και ο τελευταίος και διαλύθηκε η γιδοβίτσα.

Άλλο ένα κοινοτικό επάγγελμα εξέλειπε στην εποχή μας. Οι θύμησες όμως μένουν.

X.Δ.Μ.

Η ΧΡΥΣΩ ΣΤΗΝ Τ.Β.

Το Σάββατο 2-3-96 στο κανάλι 5 προβλήθηκε εκπομπή, διάρκειας μιάς περίπου ώρας, με θέμα τις ομορφιές και τα προβλήματα του χωριού μας. Την εκπομπή επιμελήθηκε και οργάνωσε ο εκλεκτός δημοσιογράφος κ. Ηλίας Προβόπουλος. Στην εκπομπή μίλησαν οι συγχωριανοί μας κ. Ηλίας Καράνης που αναφέρθηκε στην ιστορία της Χρύσως, ο πρόεδρος κ. Κώστας Καράνης που παρουσίασε τα προβλήματα του χωριού, ο δάσκαλος κ. Διονύσης Παρούτσας που μίλησε για την επαναλειτουργία του σχολείου και ο κ. Παύλος Καράνης που αναφέρθηκε στα προβλήματα των μόνιμων κατοίκων.

KABA

ΠΟΤΩΝ - ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΩΝ
ΧΥΜΩΝ - ΜΠΥΡΕΣ ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ
ΠΟΤΑ - ΑΛΕΥΡΑ - ΧΑΡΤΙΚΑ
Αντιπροσωπείες - Διαμονές
ΜΑΚΗΣ ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ
Δ. ΦΡΑΓΚΙΣΤΑ ΤΗΛ.: 953 18

να μας εγκαταλείψεις τόσο νέος αείμνηστε Λουκά. Θυμάμαι το ζωηρό παιδί της κατοχής. Όταν δεν λειτουργούσε το σχολείο παίζαμε στην πλατεία. Θέλησε να παίξει μαζί μας και ο γέρο-Μέρος. Οπότε η ζωηράδα σου τον έβλεπε σαν παιδί και συνεχώς φώναζε.

- Πάιξε Μέρε... Πάιξε Μέρε...

Γεννήθηκε στη Χρύσω τδ 1931 και ήταν το τέταρτο παιδί του Παπά-Θύμιου Μούτσελου. Τελείωσε το Γυμνάσιο στη Λαμία που υπηρετούσε ο πατέρας του ο Παπά-Θύμιος και τελείωσε υπομηχανικός. Υπηρέτησε σαν μηχανικός στο Δήμο Λαμίας και ύστερα από χρόνια έγινε ελεύθερος επαγγελματίας.

Παντρεύτηκε και απέκτησε με τη σύζυγό του Βασιλική τρία παιδιά. Αφησε τόσο νωρίς τους δικούς του. Η μοίρα δεν θέλησε να έχουμε ανάμεσά μας τον χαρούμενο Λουκά. Θα σε θυμούμαστε αείμνηστε Λουκά όλοι μας.

Πήγαινε να βρεις τον αγαπημένο σου αδελφό Κώστα που έπεσε για την πατρίδα.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα της Αττικής γης που σε σκέπασε.

X.Δ.Μ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Θ. ΜΟΥΤΣΕΛΟΣ

Ο αδόκητος θάνατος του Γιώργου Θ. Μούτσελου μετά από σύντομη ασθένεια στα 74 χρόνια του μας ξάφνιασε όλους. Γεννήθηκε στον Άγιο Δημήτριο, μεγάλωσε εκεί και στρατεύτηκε το 1947. Εργάστηκε σαν πολιτικός υπάλληλος το 1947. Εργάστηκε σαν πολιτικός υπάλληλος στην ΥΠΕΝΕΔ, και μετά το επιτελείο Στρατού. Πήρε σύνταξη πριν 10 χρόνια ήταν αγαπητός, στο καφενείο, στο ζαχαροπλαστείο, στα σουγλάκια και τον έβρισκες ότι ώρα κι αν περνούσες. Τον αγαπούσαν όλοι και τους αγαπούσε όλους. Πάντα με το χαμόγελο.

Το διαμερισμά του στο πίσω μέρος το είχε στολίσει με είκοσι κλουβιά καναρίνια και ήταν η μόνη του ευχάριστη απασχόληση.

Τα τελευταία χρόνια δεν ανέβαινε στο χωριό γιατί δεν είχε τι να κάνει τα καναρίνια.

Η μοίρα δεν θέλησε να τον αφήσει παρέα με τους φίλους του. Του έκοψε το νήμα της ζωής.

Φίλε Γιώργο δεν θα ακούς τα καναρίνια σου τώρα, αλλά τα αηδόνια της γεννέτειράς σου.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα που σε σκέπασε.

X.Μ.Δ.

ΕΞΑΤΜΙΣΕΙΣ

ΠΑΝΤΟΣ ΤΥΠΟΥ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΤΑΥΓΕΤΟΥ 42 - ΚΟΛΙΑΤΣΟΥ
ΤΗΛ. 20.23.193